

עאיריץ לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 28 ♦ דברים (חזון)

דברי חכמים

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו"

ופרש רש"י:

לא הביט - הקב"ה און שביעקב; כשהו עוברים על דבריו, אינו מדקדק להתבונן באנויות [לשון און] שלהם ובעמלן [לשון עברה] שהם עוברים על דתו. ה' אלהיו עמו - אפלו הן מכעיסין וממרין לפניו, אינו זז מתוכן. ותרועת מלך בו - לשון חבה ורעות

הגות שאבעס'

ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ד' אלוֹקִיךָ כאשר ישא איש את בנו

אומר רש"י: **כאשר ישא איש את בנו**. כמו שפירשתי אצל ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל וגו' (שמות יד, יט.), משל למהלך בדרך ובנו לפניו, באו לסטים לשבותו וכו'.

שם רש"י כותב: משל למהלך בדרך ובנו מהלך לפניו, באו לסטים לשבותו, נטלו מלפניו ונתנו לאחריו, בא זאב מאחרי, נתנו לפניו, באו לסטים לפניו וזאבים מאחרי, נתנו על זרועו ונלחם בהם. כך ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותיו

אנו עומדים בפתחם של תשעת הימים, ימים בהם אנו אמורים להתאבל על חורבן בית המקדש, אבל לרבים וטובים מאיתנו ההרגשה היא שאלו ימים מעצבנים, שהלוואי שכבר יעברו ויגיע סוף סוף בין הזמנים ---

ההרגשה היא, איך בישראל של ימינו, שכל אחד פחות או יותר, חי טוב ורגוע, ואנחנו כל כך רחוקים, יתכן להתאבל על מה שהיה ואיננו? איך אני יכול להתאבל על משהו היסטורי שהיה?

ר' חיים קנייבסקי יכל להרגיש חיבור לאבילות על החורבן, אבל אנחנו? זה לא משהו בדרגה שלנו, והמקסימום שאפשר זה לנסות להתחבר ע"י קריאת סיפורי הוד מהעבר או קריאת סיפורים על השואה, ולהיאנח על המצב הרחוק בזמנינו...

ובאמת, אם הגישה היא שכביכול השי"ת מצידו זרק וזנח אותנו, ואנחנו זרוקים בצידי דרכים ועוד אמורים להתאבל ולבכות על זה, אין שום סיכוי להתחבר או לרצות להתחבר לאבלות על חורבן הבית

אבל הסיפור האמיתי הוא שיש לנו אבא אוהב, השליט של העולם, שבאהבה גדולה בחר בנו לעבוד ולשרת לפניו, ואנחנו קשורים ודבוקים בו בברית נצחית שלא תפסק לעולמים. ובריבוי עוונותינו והריחוק מצידו, הוא מסתיר את הקשר הזה, יש מסך על האהבה הגלויה והעצומה הזאת, שעדיין חיה וקיימת ולא תפסק לעולם

בספר ירמיהו שהוא ספר של בבואות הזעם וחרון האף של השם, פותח ירמיהו עוד לפני כל תיאור הזועות והריחוק, 'כה אמר השם זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה'. כי לפני שמתחילים לדבר על הריחוק, הסבל והייסורים, הכאב וההסתרות, חייבים לדעת את הבסיס הזה, שהסיפור כאן הוא סיפור של 'אהבת כלולתיך', והשם זוכר לנו את זה תמיד, ורק מעשינו מסתירים את האהבה הגלויה הזו בינינו לבנינו

ההרגשה שד' נטש אותנו ושכח אותנו, היא הרגשה נורמלית ולגיטימית, כמו שאומר הנביא 'ותאמר ציון עזבני השם והשם שכחני', ההרגשה הראשונית של כנסת ישראל המכונה 'ציון', שהשם עזב ושכח אותנו ברבות השנים וכבר אין סיכוי לחיים מאושרים, אין תקוה לאהבה הגלויה שהייתה ביננו.

אבל ד' אומר לנו **'התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה'** האם יתכן שאמא תשכח את עוללה ולא תרחם על ילדיה? **'גם אלה תשכחנה'**, וגם אם יתכנו מקרים קיצוניים שאמא תשכח את בנה, אבל **'אנוכי לא אשכחך'**, אני תמיד איתכם גם בקירוב וגם בריוחוק, לעולם לא אשכח את הקשר והאהבה הנצחית בינינו

וכדברי רש"י בפתיחה לשיר השירים: "ואומר אני שראה שלמה ברוה"ק שעתידין ישראל לגלות גולה אחר גולה חורבן אחר חורבן ולהתאונן בגלות זה על כבודם הראשון ולזכור חיבה ראשונה אשר היו סגולה לו מכל העמים לאמר אלכה ואשובה אל אישי הראשון כי טוב לי אז מעתה ויזכרו את חסדיו ואת מעלם אשר מעלו ואת הטובות אשר אמר לתת להם באחרית הימים ויסד ספר הזה ברוח הקדש בלשון אשה צרורה אלמנות חיות משתוקקת על בעלה מתרפקת על דודה מזכרת אהבת נעורים אליו ומודה על פשעה אף **זודה צר לו בצרתה ומזכיר חסדי נעוריה ונוי יופיה וכשרון פעליה בהם נקשר עמה באהבה עזה להודיעם כי לא מלבו ענה ולא שילוחיה שילוחין כי עוד היא אשתו והוא אישה והוא עתיד לשוב אליה"**.

ד' לא עזב אותנו ולא זרק אותנו, הוא רק מסתיר את פניו, אבל תמיד תמיד משיגח עלינו באהבה ענקית

ימי בין המצרים אינם ימי סבל ועינוי כעונש על המעשים שגורמים לחורבן !! וגם לא ימי הלקאה על הסיבות שהביאו לחורבן !!

כי ד' לא אהב אותנו, רק כשהיינו בסדר ועמדנו במבחן, וכעת שלא 'הצלחנו במבחן' ולא שמענו בקולו ובקול נביאיו, הוא זרק אותנו וכעת הוא שונא אותנו ח"ו, כי ילד שהוריו אוהבים אותו רק כשהוא מצליח ו'עושה נחת', הם לא באמת אוהבים אותו, אלא אוהבים את עצמם, אבל ד' באמת אוהב אותנו ואהבה הזו לא מותנית בשום דבר, האהבה הזו היא אהבה נצחית בלי שום תנאי

וככל שנפנים, שאלו לא ימים של הלקאה עצמית, אלא ימים מיוחדים של חיבור לקשר עם השם ית' דרך הגעגוע והכאב על הימים הנפלאים והמאירים שהיו בעודו עימנו בגלוי, וכעת שהכל בהסתר וריחוק כל כך אנו מתאבלים על זה, ורוצים לשוב לימים מקדם, והם גם ימי הפנמה והתבוננות, שעדיין הקשר בינינו קיים [גם אם בפועל במינון נמוך בהרבה מבזמן בית המקדש], כי זהו קשר שלא יפרם לעולם, ככל שנפנים זאת, נוכל להתחבר לאבילות על חורבן בית המקדש ולימים נעלים אלו

ככל שנבין, שגם כשאנחנו 'במדבר', עדיין ד' נושא אותנו באהבה ובחמלה עצומה כאשר ישא איש את בנו, נוכל לרצות בכל ליבנו לשוב אליו והוא ברחמינו בוודאי ישוב אלינו בגלוי באהבת עולם

חכמתכם ובינתכם

מרוך רה"י הגרי"ג אדלשטיין זצוק"ל היה צריך לאכול, ע"פ הוראת הרופאים חמאה והיה אוכל לחם בנפרד וחמאה בנפרד, שאל אותו הנכד למה איננו אוכל את החמאה ביחד עם הלחם, ענה לו צריך לאכול לחם צריך חמאה, אבל מהיכא תיתי שצריך לאכול אותם ביחד

והנה באחד הימים בסוף השיעור לבני ש"א אמר להם שללמוד גמרא ואח"כ רש"י זה מוריד את כל הגישמעק וזה ממש כמו לאכול לחם בנפרד וחמאה בנפרד, שאלו הנכד נו ענה לו ר"ג, מהיכ"ת שארוחת בוקר צריכה גישמעק

צעף צהוב

נכנסתי לרכבת והתיישבתי על אחד המושבים, שקשוק גלגלים, צפירה, הרכבת החלה לנסוע. בתחילה לא שמתי לב ליושבים לצידי, הייתי עסוק בהרהורי, אבל לאחר זמן מה צד את תשומת ליבי הבחור שישב לצידי. לא, לא היה לו מראה מזרז או שונה, אך משהו בהתנהגות שלו גרמה לי להתבונן בו: בכל פעם בה הרכבת עצרה, הוא התבונן החוצה בציפייה, כאילו נצמד לחלון. הוא לא היה רגוע ולא שקע בשינה או בקריאת ספר כשאר הנוסעים, הוא היה דרוך, כל תזוזה גרמה לו להביט שוב ושוב בחלון, כאילו חיכה למשהו ---

הסתכלתי בו ומבט של תמיהה על פני, כנראה שלאחר זמן מה הבחין במבטי הבוחנים ופנה אלי: "אתה בטח לא מבין מדוע אני מתבונן בחלון." שאל קבע. הנהנתי בראשי, הרגשתי קצת לא נוח מכך שנתפסתי במבטי, אך ציפיתי לתשובה שלו.

"ובכן, אספר לך מה עבר עלי עד עתה ואולי כך תבין" אמר ועיניו הפכו להיות מהורהרות משהו "הנסיעה הזו, היא נסיעתי הראשונה לאחר שלוש שנים בהם לא נסעתי ואף לא יצאתי לרחובות של עיר. הייתי אסיר שלוש שנים בבית הסוהר. מדוע, אתה שואל?"

ובכן, אני מגיע ממשפחה ענייה ובאחד הימים בהם הייתי זקוק לסכום של כסף בדחיפות, הלכתי וגנבתי סכום כסף קטן על מנת שאוכל להשתמש בו. אני יודע שעשיתי מעשה שלא ראוי לעשות, ואני מצטער על כך, אולם כאב לי ביותר כאבו של אבי. השמועה התפשטה חיש מהר על דבר המעשה שעשיתי, אנשים באו וטרחו להודיע לאבי עד כמה בנו הוא גנב, ביישו אותו, גרמו לו צער נורא. לא ידעתי שהמעשה שעשיתי יגרום עד כדי כך צער ובושה לאבי, בכל מקום אשר פנה הזכירו לו את דבר הגניבה, וגם במשפט, לא חשבתי שיחמירו איתי עד כדי כך והנה הם גזרו עלי 3 שנים מאסר ואבי לא ידע מה לעשות מרוב כאב ובושה. עבשיו, לאחר שהשתחררתי מבית הסוהר, רציתי כל כך לחזור הביתה, לראות את אבא, להתחרט, לבקש סליחה, אבל... לא ידעתי אם הוא יסכים לקבל אותי לאחר כל מה שגרמתי לו, ואז החלטתי לכתוב לו מכתב.

"אבא יקר" היה כתוב במכתב, כתבתי לו שאני בנו, רוצה לחזור לראותו, ואני מצטער על הכל, אך אינני יודע אם הוא עוד יחפוץ בכך שאשוב הביתה "לכן אבא" כך כתבתי "יש לי בקשה יחידה - אם אתה רוצה שאבוא ואשוב הבית, אני מבקש ממך שתתלה בתחנה צעף צהוב כדי שאדע שאני יכול לרדת בתחנה, כדי שאדע שאני יכול לחזור, אבל... " פנה אלי הבחור בעיניים דומעות "אם לא יהיה בתחנה צעף צהוב, אני אדע שעלי להמשיך הלאה ברכבת, ליסוע ליעד בלתי ידוע, ולא לחזור עוד לעולם...."

"עבשיו אתה מבין?" אמר לי "אני מסתכל בכל תחנה, בכל מקום, לראות אם יש צעף צהוב תלוי, אני מתבונן אולי אבא תלה את הצעף בתחנה אחרת כדי לא להתבייש בי בעיירה שלו ואולי אני צריך לרדת מוקדם יותר."

"והיכן באמת התחנה הקרובה לביתך?" שאלתי אותו.

"בעוד מספר תחנות" ענה הבחור "ואם שם לא יהיה צעף צהוב, אמשיך הלאה ליסוע...." ענה בקול צרוד.

עבשיו, לא רק הוא הביט בחלון, שנינו, נצמדנו לשמשת הזכוכית, מביטים בכל תחנה, מחפשים סימן לצעף, לצעף הצהוב.

"בעוד שתי תחנות - זו התחנה שליד הבית שלי" הוא לחש לי. ושנינו הבטנו בעיניים מצועפות דרך החלון. הרכבת עצרה בעוד תחנה, נותרה עוד תחנה אחת. אחזנו בחלון כמבקשים לצאת דרכו, עתה, היינו שנינו מתוחים, מצפים, מחכים, מי יודע....

הרכבת עצרה בתחנה לה חיכינו כל הדרך.

לא, לא היה שם צעף צהוב...

לא היה שם צעף צהוב, היו שם עשרות צעפים צהובים! כל התחנה הייתה מלאה בצעפים מתנופפים ברוח. קוראים לבן לשוב הביתה.

ואבא? אבא עמד שם מחכה, מצפה לבנו אהובו, ועל צווארו... צעף צהוב.

גם אם הלכת רחוק, אבא תמיד תמיד מחכה לך שתחזור!

לירושלים עירך ברחמים תשוב

צ"ע מדוע אין בקשה מפורשת בשמו"ע על בנין בית המקדש, בשונה מבנין ירושלים שישנה בקשה מפורשת בשמו"ע? מדוע הבקשה על בית המקדש מוזכרת רק לאחר שפוסעים ג' פסיעות בסוף ואומרים שיבנה בית המקדש במהרה בימינו?

ואע"פ שמבקשים 'השב את העבודה לדביר ביתך' ויש מפרשים ש'דביר' הוא קדש הקדשים, עדיין צריך ביאור מדוע מבקשים על השבת העבודה דווקא לשם ולא בכלליות לבית המקדש?

אשמח לקבל תשובות

תודה לידי"נ הרה"ג החפץ בעילום שמו על התכנים הנפלאים

שונה הלכות

מנהג ילדי התתי"ם ללבוש בגדי שבת בכל ראש חודש

האם מותר להם ללבוש את בגדי השבת גם בר"ח אבי? או שמכיוון שהוא חלק מתשעת הימים אין ללבוש בו בגדי שבת?

האם ניתן לומר שהבגדים האלו מוגדרים גם בגדי ר"ח ולאו דווקא בגדי שבת ולכן יהיה מותר ללבוש אותם בר"ח?

הערות והארות וכן בקשות לקבלת העלון באימייל ניתן לשלוח לעורך זאב כץ

gmail.com@8404494